

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

דעת חכמים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

גליון מס': 421 פרשת: בחוקותי שבת קודש כ' אייר תשפ"ב (21 במאי 2022 למניינם)

כניסה	19:15	20:16	ר"ת
תל-אביב	20:48	20:16	יציאה
ירושלים	*18:58	20:14	
חיפה	19:05	20:17	
באר שבע	19:13	20:14	

*לנוהגים 40 דק' 18:38

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

קבלת התורה בתרי"ג המצוות

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

בחורים נשואים העניים בדעת, שיטבלו במקוה בכל יום כסגולה להצלחה, בעוד שעדיין הם אינם מקיימים את המצוות הבסיסיות, כגון הנחת תפלין, ושלוש תפלות בכל יום, וזה גורא ואיום! ואך ורק על ידי לימוד התורה במסירות וביגיעה, נדע כיצד לזרזם במצוות שהם חייבים בהם יום יום, וכידוע, שהחילונים שלנו היום הם אנשים טובים. והחילונים הם בעצם צדיקים, ורואים איך שהם מכבדים את התורה, ומוכנים לקבל ולשמוע. ויש לקרב אותם מאד מדין תינוק שנשבה לבין הגויים (עני חורף י"ד ס"ס ב), ובודאי שהסגולה הגדולה לאשה ללידה קלה, היא כאשר הבעל מתפלל ומניח תפלין, ומתקדם יפה בעבודת ה' יתברך. ואסור לומר לבעל תקנה פתיחת ההיכל כסגולה ללידה קלה, בעוד שאינו מקיים תחילה את המוטל עליו מן הדין. ועוד הוסיף רבינו האור החיים הקדוש זיע"א ואמר, שיש עמי הארץ שנכשלים באיסורי תורה בשביל כל מיני חסידויות, ע"ש. ואוי לנו ביום הדין.

דוגמאות מהש"ס על הסכנה המרחפת על מי שלא עמל ויגע בתורה

ומצינו בגמרא (בבב"ב פ"ג) על שני תלמידים שלא התנהגו בדרך ארץ בזמן שיעור תורה, ומחמת כן לא השלימו את שנתם, רחמנא ליצולן. וכן מובא בגמרא (שם פ"ג) על תלמיד אחד שבירך ברכת המזון שלא במקום אכילתו, ועקר במזיד ממקומו, ואכלו אריה. ובודאי שאם היה עמל ויגע, ומבין את התורה בשלימות, לא היה עושה כן. וכן הלל הזקן, שהיה בעל ענוה גדולה בשלימות, ועל ידי כך ניצח את בעלי המריבה ולא כעס (שבת פ"ג). וכן אותו תלמיד שהורה הלכה בפני רבו, ולא השלים שנתו (עירובין פ"ג). וכן מצינו באותו תלמיד שענה תשובה בהלכה לרבי טרפון, וצהבו פניו, והוכיחו רבי עקיבא, ולא השלים שנתו (עני מנחות פ"ג). וכן מצינו בתלמיד אחד שלא שמר סוד שנאמר בבית המדרש עשרים ושתים שנה קודם לכן, וסילקוהו מבית המדרש (סנהדרין פ"ג). ומסתמא ישנם עוד דוגמאות המפורזות בש"ס. וזו העבודה הגדולה והעצומה בעסק התורה, שנלמד בעמל ויגיעה, בקדושה, טהרה, ענוה וצדקות, ואז נוכח לדקדק בהלכה ובהנהגות טובות, ונעשה בכך קידוש השם גדול מאד, והיתה

המשך בעמוד 3

לימוד התורה הוא אמצעי לקיום מצוות

והרי לפניך עוד סיבה נוספת לצורך בעמל התורה, שהרי אם אין תורה נלמדת בעמל ויגיעה, אין מכוונים לאמת, ואין יודעים כיצד לקיים את התרי"ג מצוות שבתורה. וכשאין דקדוק של עמל תורה, ממילא חסר בדקדוק ההלכה וקיום המצוות בשלימות. והעבודה הגדולה שלנו, היא לא רק בעצם לימוד התורה, אלא גם לימוד תורה המביא אותנו תמיד לביורר ההלכה בדקדוק רב ובשלימות. ואף בן נח נהרג על שבע המצוות אם עבר עליהן, משום שהיה לו ללמוד ולא למד (ב"ק פ"ג). וכידוע, מרבינו החזון איש זיע"א, שבסוף ימיו חידש בהלכה - בדיני ציצית - ואמר על כך: "היום קיימתי מצוות ציצית בשלימות". כלומר חכמי ישראל עמלו ויגעו בתורה, ונהנו לדייק, לשנן, לחזור, ובמקרים מסוימים גם לתקן, ולהרגיש שמחה בלב - שמחה רוחנית של דקדוק ההלכה. וזה בעצם עמל תורה - אמצעי לדקדוק ההלכה, ולעבודת ה' יתברך.

ארבעים ושנים פירושים על הפסוק "אם חקתי תלכו"

ורבינו האור החיים הקדוש הביא על הפסוק הראשון בפרשה ארבעים ושנים פירושים! ושם (בבב"ב פ"ג) מבואר שכוונת הפסוק הוא כך, "אם חקתי תלכו" שהוא עסק התורה, אז "ואת מצותי תשמרו". ולכן מי שאינו לומד תורה והוא עם הארץ, אסור לו להתנהג בחסידות של חומרות וגדרים כמנהג החסידים, משום שיתכן שיעשה חומרא ויחשוב עצמו לצדיק גדול, ואדרבא על ידי חומרא זו הוא עברין גדול, רחמנא ליצולן, ע"ש.

כמה דוגמאות לחסיד שוטה

ובעוונותינו הרבים ישנם המבלבלים את הצבור העניים בדעת, ומורים להם לעשות כל מיני חסידויות וסגולות למיניהם, בעוד שאת העיקר אינם עושים. וכגון אלו המבלבלים את הנשים לקיים מצוות הפרשת חלה כסגולה, בעוד שעדיין הן אינן מתפללות בכל יום אפילו לא תפלה אחת, שכל אשה חייבת בה מן הדין. ועל אחת כמה וכמה שהן עדיין אינן שומרות טהרת המשפחה, ואינן לבושות בצניעות, רחמנא ליצולן. וכן מבלבלים

"אם חקתי תלכו" - שתהיו עמלים בתורה!

בפסוק הראשון שבפרשת השבוע כתוב "אם חקתי תלכו", ונשאלת השאלה, מה בא פסוק זה ללמדנו, אם להורות לנו על קיום המצוות המוטל על כל אחד ואחד מאתנו, והלא כבר נאמר מפורש בהמשך אותו פסוק - "ואת מצותי תשמרו"? אם כן מה מוסיף לנו ה' יתברך במשפט נוסף זה? אלא שכוונת ה' יתברך להורות לנו שנהיה תמיד עמלים בתורה, כלומר, אין זה מספיק לקיים את המצוות וללמוד התורה, אלא כולנו חייבים גם להיות עמלים בתורה, והיינו ללמוד בטורח, ביגיעה, במסירות, באהבה וביראת כבוד. ושירגיש כל אחד ואחד מאתנו על עצמו את העמל, היגיעה והקושי שבקיום התורה והמצוות, לא פחות מההרגשה שמרגיש האדם כאשר הוא נמצא בסכנה. וזה הנקרא "עמל תורה".

מדוע צריך עמל תורה, ולא חיים קלים?

סוד ההצלחה של לימוד התורה, הוא על ידי העמל והיגיעה, בבחינת יגעת ומצאת תאמין (מגילה ט). ועוד, שהעמל והמסירות לתורה, עושים כבוד לתורה, בכך שרואים את החביבות לתורה, וכשאין עושים כבוד לתורה, אין מקבלים ממנה השפעה רוחנית (נדרים פ"ג). והאדם נברא לעמל תורה (סנהדרין פ"ג). ויש ללמוד את התורה באימה ויראה, כמו שקיבלנו אותה בהר סיני (בבב"ב פ"ג). וכבר מצינו בדוד המלך ע"ה שהיה מחמיר על עצמו בזה, והיה יושב על גבי קרקע ללא כרים וכסתות, בעת שהיה עוסק בתורה (עני מ"ד ט"ז). ובזכות זה, זכה לכך שתמיד היה מכוין להלכה - על מותר, היה אומר מותר, ועל אסור, היה אומר אסור (עירובין פ"ג). ומכאן שסגולת התורה היא דוקא על ידי העמל והיגיעה כמה שיותר, וזו מטרה בפני עצמה ללא קשר לעצם הלימוד. וכך אם כן לומדים תורה ומצליחים, ולא מחפשים חיים קלים. ודע, שעמל התורה הוא גזירה משמים, וחוק מה' יתברך. שהתחיל עוד מזמן חטא העגל, כשיחטאו עם ישראל במדבר אחר שיצאו ממצרים (עני בבב"ב פ"ג). נכתב פ"ג על התורה, לכינוי הסטייפלר זע"א, בפרשת יתשא.

1. תורת כהנים (ובב"ב פ"ג).
2. מדכתיב "תלכו", ולא כתיב "תלמדו" (עני שפתי חכמים).
3. וכן הענוה הטהורה מסייעת להבין את התורה הקדושה, ולכוין לאמת (עירובין פ"ג). וכן יש לכוין להתקדש על ידי התורה (עני ב"ח סי' מז).
4. בבחינת המלמד תורה לעמו ישראל, והיינו שצריך כל אחד ואחד להרגיש שהוא לומד עם ה' יתברך ממש.
5. וכן נהגו התנאים לעסוק בתורה - בעמידה ולא בישיבה (עני מגילה פ"ג).
6. עוד מצינו בברכותינו האמוראים שהיו עמלים ויגיעים בתורה בהשגות גבוהות מאד, כגון אבבי שהיה לומד בהתמדה עד זוב דם מאצבעות ידיו (שבת פ"ג). וכרבא כשהיה נסטר מרבו - רב יוסף - היה צועד לאחוריו עד זוב דם מכפות רגליו (יומא פ"ג).
7. ומפורש כן בגמרא (ב"מ פ"ג), לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ע"ש.
8. וכן מצינו בש"ס (בבב"ב פ"ג), על אמורא אחד שאמר הלכה אחת בדיני ברכות, ולאחר מכן חזר בו. וכן בגמרא (שבת פ"ג), שאמר אחד האמוראים: "דברים שאמרתם לכם, טעות הן בידי", ע"ש.
9. ומפורש כן בגמרא (שבת פ"ג), שמי שעובר על איסור דרבנן, נקרא עברין, וחסר לו מצוות, ואינו מקיים תרי"ג מצוות, ואינו נקרא עובד ה'. ואלו בעצם הקללות שבפרשה, רחמנא ליצולן.

מה שיכול להפוך כל אדם למושלם

להתענג על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

אם ננבור יחד בנבכי מעשה זה, מן הסתם נשכיל להבין עוד כמה טובנות טהורות העולות ממנו, ואת החלק הזה אני משאיר לשותפי שיחתנו הנאמנים. **אולם, הדבר היחיד שגורם לשלמות זו, ברור לכולנו, כי הוא לימוד התורה הקדושה.** יש בו משהו, בלימוד התורה הקדושה, שהופך את האדם מיום ליום לשלם יותר, לשם לב יותר, לערני יותר ולמושלם הרבה יותר בכל תהלכותיו. בניגוד לכל מקצוע אחר, אשר הלימוד בו אינו משנה את האדם, הרי שהתורה הקדושה משנה את האדם לחלוטין.

וכמאמר התנא באבות (פ"ז מ"ב) **ואנא קראו זאת מילה במילה:** "רבי מאיר אומר: **כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה.** ולא עוד, אלא שכל העולם כלו כדי הוא לו. נקרא ריע, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות. ומלבשתו עונה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק וחסיד וישר ונאמן. ומרחקתו מן החטא, ומקרבתו לידי זכות. ונהנין ממנו עצה ותושיה, בינה וגבורה, שנאמר לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה. ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין, ומגלין לו רזי תורה, ונעשה כמעייני המתגבר וכנהר שאינו פוסק. והוי צנוע וארך רוח ומוחל על עלבונו. ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים."

בפרשתנו: **"אם בַּחֲקֵי תֵלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם"** (ויקרא ט"ו, א), מביא רש"י הקדוש (ספ) את דברי המדרש שלא יתכן לומר ש"אם בחוקתי תלכו" פירושו "אם את חוקתי תעשו", כי הרי מיד לאחר מכן ממשיך הכתוב ואומר: **"וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם"**. אם כך ודאי ש"אם בַּחֲקֵי תֵלְכוּ" מעיד על דבר אחר, והדבר האחר הוא "שתהיו עמלים בתורה".

באותה מידה, על הפסוק "ואם את חוקתי תמאסו", מבאר רש"י הקדוש, "שלא תהיו עמלים בתורה". לאמור, כל ברכות התורה הקדושה נאמרו על העמל בתורה, בעוד מי שלא יעשה זאת, לא רק שלא יזכה לאותן ברכות, אלא אף חלילה וחס להיפך.

עמל התורה הוא הזיכוך למוחו ונפשו של האדם. אם אתה שותף לשיעור תורה, אשר התוכן בו קל מדי לטעמך, הרי שעליך לגשת למגיד השיעור ולבקש להרים את רמתו של השיעור או לחילופין למצוא שיעור אחר מאתגר יותר, אשר יגרום לך להתאמץ הרבה מעבר ליכולותיך העכשוויות.

המאמץ הזה, העמל המדובר, הוא זה שגורם לאותה "מתיחה" רוחנית ושכלית ההופכת אותך לאדם מושלם יותר ונאצל הרבה יותר.

פעם היה גר צדק שניסה בטרם כניסתו לעם היהודי ללמוד תורה, ולא הצליח להבין מאומה מדברי הגמרא הקדושה. כאשר ניגש המלמד שלו אל הגאון הגדול הרב חיים קנייבסקי שליט"א ושאל מה ניתן לעשות בכדי להפשיר את מוחו הקפוא של אותו גוי המתקרב ליהדות, נענה: **"וכי איך יבין? והרי אין לו מלמד"**. הרב השואל, העמיד פני תמה ושאל: **"והלא יש לו מלמד, אני המלמד שלו"**.

ענה רבי חיים קנייבסקי: **"כל יהודי מברך בכל בוקר 'המלמד תורה לעמו ישראל'. הקדוש ברוך הוא הוא המלמד תורה לעם ישראל, והוא הדואג לכך שכל יהודי יבין את דברי התורה הקדושה. לגוי הזה, שטרם זכה להתקרב ולחסות תחת כנפי השכינה, אין אותו מלמד, ולכן אין סיכוי לעולם שיצליח להבין משהו מדברי תורתנו הקדושה"**.

הזכות הזאת קיימת אך ורק לעם ישראל, ואך ורק עמנו הנבחר יכול לזכות ולהעפיל לרמות של קדושה וטהרה, ולנסוק אמה אחר אמה אל עבר השלמות הנכספת.

יזכנו ה' יתברך לרומם את גופנו, רוחנו, נפשנו ונשמתנו, לזכות ולהעפיל לפסגות גבוהים יותר ולרומם יחד עמנו את ביתנו וכל הסובבים אותנו, יחד נזכה להכנה המתאימה לחג מתן תורתנו הקרב ובא, ויחד נזכה לחיים של שלמות, אמן,

שלום וברכה, מורי ורבותי!

קחו סיפור שאולי מעולם לא שמעתם.

לפני כמה שנים ניגש למרן הגאון הגדול רבי אהרון יהודה לייב שטיינמן זיע"א, אדם אשר 'הציע' או אפילו 'דרש' מכבוד הרב לזכות ולהחמיר על עצמו בהטלת חוטי תכלת בציצית אותה עוטה הוא על גופו.

כידוע, במקור היו לעם ישראל חוטים לבנים בציצית, כאשר חוט אחד בכל גדיל היה בצבע תכלת, שנצבע בדמו תכול של החילזון שהיה חיית מים נדירה. בדורותינו ישנם הסוברים שמצאו את אותו צבע מקורי, וניתן לצבוע בו את חוטי הציצית בתמורה לסכום מפולכל.

הרב שטיינמן הבהיר לאותו מציע שבהיות ולדעתו אין הוכחות מוצקות דיין בדבר מקוריותו של התכלת המצוי בימינו, אין הוא מתכוון למלאת בקשה זו. שאל אותו יהודי את כבוד הרב: "ומה אכפת לרב להחמיר, ולו רק בשביל הספק, ולהטיל חוטים שכאלה בטליתו?". ענה לו כבוד הרב: "אם אטיל חוטי תכלת יוקרתיים שכאלה בטליתו, יהיו אנשים רבים שירצו ללמוד ממעשיי והדבר יגרום להוצאה ניכרת לאנשים רבים, בשעה שאיני חושב שיש להצדיק הוצאה יתירה זו".

"הציע" לו אותו יהודי לעטות על גופו שתי טליתות. האחת, אשר תהיה מתחת לבגדיו ובה יהיו חוטי התכלת, והשניה תהיה מבחוץ ללא חוטים שכאלו. מה שיגרום לכולם שלא ללמוד מהמעשה המיוחד של כבוד הרב ושלא לרכוש את פתילי התכלת היוקרתיים. אמר לו הרב שטיינמן שזה לא יעזור, כי כולם ידעו לבסוף מה הוא עוטה על גופו גם מתחת לבגדים.

שב ואמר אותו יהודי, שלדעתו אף אחד לא יוכל לדעת זאת.

שאל אותו הרב שטיינמן "ומי אמר לך שכעת בדקות אלו בהן אני משוחח איתך, אין מתחת לבגדיי טלית אשר יש בה חוטי תכלת?". ענה לו אותו יהודי: "לא יתכן, משום שכולם יודעים שאין לכבוד הרב מתחת לבגדים טלית בעלת חוטים שכאלו".

אמר לו הרב שטיינמן: "יפה מאד, בדיוק כפי שאתה מודה שכולם יודעים עכשיו שאין לי טלית שכזאת מתחת לבגדים, כך תודה שכולם ידעו לו תהיה לי טלית שכזאת שהיא אכן קיימת מתחת לבגדים".

הסיפור הזה מדהים ומיוחד מכל כך הרבה בחינות, עד שברשותכם אני רוצה לפרוט אותן לפרוטות.

הדבר הראשון והפשט שנלמד מהסיפור הזה הוא חכמתם של גדולי ישראל, היאך יכולים הם ברגע לשכנע, ולו גם את הקיצוני ביותר מדעותיהם, בצדקת דרכם.

הדבר השני הוא האכפתיות של גדולי ישראל מכספם של האחרים, כאשר הם אינם מאמינים במאת האחוזים בהצדקה של אותה הוצאה. הדבר השלישי זהירותם של גדולי ישראל שלא לעשות שום מעשה אשר יגרום לאחרים לעשות מעשה אחר שאינו מוצדק בעיניים. לאמור, כל מעשה, אשר עושה אותו גדול, יושב וחושב הוא מה יהיו התוצאות בעיני האחרים.

והדבר האחרון והמופלא ביותר הוא יחסו של הגאון הגדול לאותו טורדן אלמוני. הרב שטיינמן יכל לשאת ממנו את עיניו, ולפנות לשאלתו של הבא בתור, והעיקר לחמוק מגיבוי המילים אותן היה צריך להתיר מפיו למען אותו סקרן. אולם, הוא לא עשה זאת. גם באותן דקות הוא חשב על שלווה רוחו וכבודו האישי של העומד למולו ושמר עליהם במלוא תוקפם.

שאלה יפה

שו"ת ממורנו הרב שליט"א

וכן מותר להשרות צימוקים במים כדי לרככם ולנקותם מתולעים. ופירות יבשים שעל ידי המים נעשים ראויים לאכילה, מותר לשרותם במים בשבת קודש (ה"ע ח"ד ע"ג ק"א).

המוכרים כיפות קטנות מאד, הרי הם בכלל מחטיאי הרבים!

שאלה: מפעל בגדים המייצר כיפות לגברים, ובין היתר מייצר גם כיפות קטנות מאד לבקשת אנשים מסויימים, האם עובר בזה על איסור של "לפני עיור?"

תשובה: שאלה יפה! יש כאן בעיה, משום שצריך לכסות את כל הראש, ובוהו זוכים ליראת שמים (ע"י שכת ק"ג). ואם מכסה את רוב הראש, גם זה טוב, והעיקר שיהיה ניכר הכיסוי מכל הצדדים (ולקראי סי' ס"ט). אולם כיפה קטנה הנראית על הראש במרכז כעין שטר של מטבע כסף, בוהו לכל הדעות אינם יוצאים ידי חובת כיסוי הראש. ובפרט בזמן התפלה, שצריך לחבש כיסוי ראש גדול יותר (ע"י ילקוי סי' ט"א).

ויתכן שזה דומה לבגדי פריצות של נשים, שהמייצר, המוכר והמפרסם אותם, כולם בכלל מחטיאים את הרבים (חומר' ח"ג סי' מ"ז), והכיפה על הראש היא הסמל והמופת המורה על האדם שהוא שייך למחנה הדתי (וי"ח ח"ט סי' ס"א), וזה בבחינת "חבר אני לכל אשר יראוך" (החל' ק"ט), וגם אין זה כדאי כלל לבעל עסק לשווק ולפרסם דברים אלו, כאשר יש בזה בעיה הלכתית, ואין בוהו קידוש השם, וזה בבחינת בהיתר ולא באיסור. ורבינו ראש הישיבה הגר"ש רוזובסקי זיע"א, היה מקפיד לחבש כובע גדול על ראשו בזמן הברכה, משום שהכיפות כיום אינן מכסות את רוב הראש (ע"י בספרי לראש הסופה).

צמצול הטלפון באמצע ברכת המזון - גם זה נסיון!...

שאלה: מה עושים כאשר באמצע ברכת המזון או באמצע ברכת מעין שלוש הטלפון מצלצל, האם מותר למהר באמירת הברכה כדי לענות?

תשובה: זו בעיה רוחנית, וזה נסיון מה' יתברך כיצד יתנהג האדם באותו רגע. ואם לא ישים לב לטלפון כלל ועיקר, ולא יסתכל, ולא ימהר, ולא כלום, אלא ימשיך ככוונה בברכה מלה במלה, בודאי שדבר זה יעשה רעש גדול בשמים, ותפלתו תעלה למעלה. למעשה, הרי זה זלוול בכבוד שמים אם יציץ בטלפון, ועל אחת כמה וכמה אם ימהר בברכות. ויש להאמין באמונה שלימה שהכל קצוב מראש השנה וכו' (נ"ב ט"ז). וחובתנו לעמוד בנסיון, במסירות ובאהבה.

וכידוע, כאשר הכהן עובד בבית המקדש ושמע שאביו מת, אסור לו לצאת באמצע העבודה. וגם כהן הדיוט אינו יוצא, כדי שלא יראה זלוול בכבוד שמים (ע"י כי"ו הלכות צ"ח המוקדש סי' ה"ח). ועל אחת כמה וכמה לשיחת טלפון, אלא ימשיך בכבוד ראש, ואשריו ואשרי חלקו.

מהם, אבל אין זה כבוד לנשק אותם בפנים, ובפרט בנות עם האבא, שבזה יש גם בעיה של צניעות - כמובן באירועים של שמחה, וכיוצא בזה. וגם האבא מנשק את הבנים בפנים, וכן האמא את הבנים והבנות, אבל בדרך כלל, ובעיקר בליל שבת קודש, יש סוד גדול לנשק את ידם של אבא ואמא, ואין צורך לנשק להם את הפנים. וכמובן שלהורים מותר הכל. וכמובן הבנים והבנות צריכים להוסיף ולומר להורים תמיד: "תודה רבה על הכל!". וזה השלימות בכיבוד הורים. ואם באותו שבוע היה מצב קשה קצת, וחוסר עדינות, ויתכן שהיתה פגיעה בכיבוד הורים, צריכים הבנים והבנות אף לבקש סליחה מההורים. ומשמים רואים את הכל לטובה ולברכה.

כיסוי היד לנשים

שאלה: האם די לנשים לכסות את ידיהן עד המרפק או שחובה לכסותן עד כף היד?

תשובה: בספר היקר והנפלא "תבורך מנשים" (ע"י 179), מבואר באריכות מהפוסקים ומקורות מהש"ס, שאשה צריכה לכסות את ידיה על ידי השרוולים, עד כף היד ממש, ע"ש. ורבינו הקדוש הבן איש חי זיע"א, בספרו עוד יוסף חי (פ"ק פ"א), מוסיף להחמיר גם בכיסוי אצבעות הידיים, במידה ויש לה טבעות או כל מיני תכשיטים מיוחדים, ויש כאן דין של טפח באשה ערוה, ע"ש. כך שלמעשה כאשר נשים יוצאות לרשות הרבים - לאירועים, לטיולים, וכיוצא בזה - גם בקיץ חובה קדושה ללבוש שרוולים סגורים עד כף היד. ועוד יש להזהר מאד, שלא ללבוש שרוול הצמוד לגוף, אלא רחב וצנוע עד שלא רואים את הורוע בולטת, חס ושלום, והצניעות של האשה הוא קמיע ההצלחה, ולסילוק העין הרע, וכן משפיע מאד על הבנות בבית לנהוג כן. וראוי לכל אשה לקנות את הספר "תבורך מנשים", ועל ידי כך תקבל יראת שמים.

שריית מיני דגן במים - בשבת

שאלה: האם מותר להשרות בשבת במים מיני דגן שאינם מבושלים, כגון חיטה, שעורה, בורגול, וכיוצא בזה, לשעה קלה כדי שיהיו ראויים לאכילה, ולאולכלם?

תשובה: ראשית, יש לדעת שחיטים ושעורים אינם מוקצים בשבת, מאחר והם ראויים לאכילה (חומר' ע"ג ח"ג ע"ג י"ח). ובהערה (ס"ב) מצויין, שגם שיפון ושעורים אינם מוקצים בשבת, ומותר להשרותם במים, ולהאכיל לבהמה (מ"ג סי' כ"ג ע"ג ס"ק ט"א), ועל אחת כמה וכמה אם עושים כן לצורך האדם, ואוכלים ונהנים מהטבע, אשר יש בו יוטמנים הבריאים לגוף ולנפש. וכן אין איסור של מכה בפטיש באוכלים, ומותר לשרות בשבת קודש שקדים מרים במים, כדי להמתיק אותם לאכילה (מ"ג ח"ג ע"ג ר"ט). וכן לשרותם במים, כדי לקלף את הקליפה יותר בקלות. וכמובן שעושה כן לצורך השבת.

וברוכים תהיו!

לשנות מפני השלום

שאלה: האם מותר לשנות מפני השלום, ולומר: "אסור לי משקה מוגז, ומשקאות מתוקים", משום שאין זה בריא לשתותם?

תשובה: כידוע משקאות קלים ומתוקים אינם בריאים כלל ועיקר. וכבר פירסם משרד הבריאות משקאות אלו מזיקים מאד לבריאות, ומסקנתו שבבית שותים מים, ולאורחים מגישים מים. וכמובן שמותר לשנות מפני השלום (יבנות ס"ה), ולכן מותר לומר: "אסור לי לשתות משקאות מתוקים", וזאת כדי שמצד אחד לא לבייש את הזולת, ומצד שני גם לא להנוק מאותה שתייה. וכידוע, הרמב"ם היה רופא גדול, והוא אסר עלינו מאכלים המזיקים, רחמנא ליצלן (ע"י פ"ד מהלכות לעו"ת), כך שבאמת אכן הרופא אינו מרשה, וממילא אין כאן שקר.

וכמובן שכאשר ההורים או איש מכובד מגישים משקה מסוים, אסור לפגוע בהם, אלא יש לקחת מהם המשקה, לברך ולטעום מעט, ומיד לומר "תודה רבה", וזה מצוין. וכמובן שמשקאות טבעיים מתוקים, הם מצויינים, ויש בוהו מצות "ונשמרתם מאד לנפשותיכם".

יציאה מבית הכנסת אחר פתיחת ההיכל

שאלה: האם מותר לי לצאת מבית הכנסת בשבת קודש במנחה אחר שיעור תורה, כאשר כבר פתחו את ההיכל, והאם אין כאן זלוול חס ושלום בעבודת ה' יתברך?

תשובה: כבוד שמים הוא דבר גדול מאד, ועל זה נאמר: "ברוב עם הדרת מלך". ומפורש בספר הקדוש משנה ברורה (סי' קל"ג ס"ח), שגם אם היה עומד בחוץ, מצוה עליו להכנס לבית הכנסת, ולראות איך שמוציאים את הספר תורה מן ההיכל, ע"ש. וכן הובא בספר הקדוש כף החיים (ס"ב סי' ק"ח).

ומכאן יש ללמוד על אחת כמה וכמה, על מי שנמצא בבית הכנסת, וכבר פתחו את ההיכל, ומיד מוציאים ספר תורה, שצריך לעמוד, לראות, לשמוח ולשיר את הפסוקים עם הצבור, ויש בוהו כבוד שמים. ומכאן נראה, שאסור ברגעים אלו לדבר עם אחרים אפילו בדברי תורה, אלא אך ורק לראות ולהתייחס להוצאת הספר תורה בכובד ראש גדול מאד. ועיין בגמרא (סוטה ל"ה), על העונש הגדול שהיה בזמן דוד המלך ע"ה, כשהחזירו את ארון הקודש מארץ פלישתים (וע"י בספרי שאלה יפה סי' ק"ז).

הנשיקה הראויה ביותר להורים

שאלה: אצלנו נוהגים לנשק את היד של אבא ואמא, ולקבל מהם ברכה, ולאחר מכן אנו מנשקים אותם בפנים, האם ראוי לעשות כן?

תשובה: לנשק את ידם של אבא ואמא, הרי זה מצוין. ודבר גדול מאד הוא להראות הכנעה להורים ויראה

סיכום

כל מצוות שבתורה - תרי"ג מצוות - יש ללמוד את המקורות שלהן בתורה, בתלמוד ובהלכה, בשקידה עצומה, בעמל ובמסירות. ואז נזכה בעזרת ה' יתברך לקבלת התורה, ולשלימות בתרי"ג המצוות. ויתקיים בכלוננו הפסוק "אם בְּחֻקֵי תֵּלְכוּ, וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ, וְעִשְׂתֶם אֹתָם". ונזכה כולנו לכל הברכות שבתורה, אמן ואמן!

העולם הבא, ע"ש. וכן שרה אימנו כשהיתה במצרים, גדרה עצמה ולא נכשלה עם מלך מצרים, ובזכותה כל הנשים במצרים היו צנועות. וכן יוסף הצדיק, כשהיה במצרים וברח מהגויה, ושמר על הקדושה, כל הגברים שבמצרים היו קדושים (מ"ד סי' א"ח). ושמרו תרי"ג מצוות בשלימות של השלימות, של קבלת התורה.

לה' המלוכה. ורבינו הרא"ם שך זיע"א היה אומר, אין די בכך שאתה לומד תורה, אלא מה התורה לימדה אותך.

מצוה אחת בשלימות

וכידוע מהרמב"ם בפירוש המשניות (סוף מסכת מכות), שכאשר יזכה האדם לקיים מצוה אחת מהתורה בשלימות ולשם שמים, באהבה, יזכה בה לחיי